

Sundhedspolitik

2012 - 2020

Sundhed i vækst og hverdag

Sunde borgere

Sunde valg

Sunde sammenhænge

Forord

Kære læser!

Med denne sundhedspolitik sætter Aabenraa Kommune kursen for, hvordan sundhedsområdet skal udvikle sig i de kommende år.

Vi står overfor store udfordringer på sundhedsområdet. Danskerne lever længere, flere får kroniske sygdomme, og udviklingen i sundhedsvæsnen stiller nye og anderledes krav til de opgaver, der skal løses i kommunen. Det kræver mod og vilje til at turde løse fremtidens opgaver på en anderledes måde.

Med udbygningen af Aabenraa Sygehus bliver sundhedsområdet et afgørende omdrejningspunkt for vækst og udvikling. Samtidig vil det stille store krav til de medarbejdere, der udfordres af nye opgaver.

Byrådet ser sundhed som en vigtig ressource og en forudsætning for kommunens udvikling, som en aktiv og sund kommune i bevægelse. Aabenraa kommune skal være et rart sted at leve, og borgerne skal leve sundt og længe. Derfor skal sundhed være let, tilgængeligt og sjovt. Det stiller krav til os som kommune og til borgerne, som aktivt skal medvirke til at bevare sundheden.

Sundhedspolitikken lægger op til et tæt samarbejde om sundhed. Det gælder internt i kommunen, med samarbejdspartnere i sundhedsvæsnen, med frivillige, foreninger og kommunens virksomheder.

Sammen kan vi realisere sundhedspolitikken ambitioner.

Tove Larsen
Borgmester

Karsten Meyer Olesen
Formand for Sundhedsudvalget

Indholds- fortegnelse

Forord	2
Indholdsfortegnelse	3
Vision: Sundhed i vækst og hverdag	4
Sundhedspolitiske udfordringer	6
Sundhedspolitikken temaer	7
Sund og aktiv hverdag	8
• Det sunde og aktive medborgerskab	9
• KRAM - sunde vaner og tilbud	9
• Rammer for sundhed	10
• Bevægelse i opgaveløsningen	11
Udsatte og syge borgere	12
• Kronisk syge borgere	13
• Ældre medicinske patienter	14
• Borgere udenfor arbejdsmarkedet	15
• Sundhedsmæssigt udsatte borgere	15
Nytænkning – nye opgaver og udfordringer	17
• Borgerinddragelse og brugerreven udvikling	18
• Kapacitets- og metodeudvikling	19
• Kvalitets- og kompetenceudvikling	20
• Nytænkning og anvendelse af ny teknologi	21
Sundhed på tværs	22
• Sundhed som en integreret del af løsningen i kommunale kerneopgaver	23
• Dialog og tværgående samarbejde	24
• En levende sundhedspolitik	25

Vision:

Sundhed i vækst og hverdag

Det er Byrådets ambition, at Aabenraa Kommune skal være et vækstcenter og et attraktivt sted at bo, arbejde, uddanne sig og tilbringe sin fritid. Denne ambition hænger tæt sammen med borgernes sundhed.

Byrådet vil med visionen "sundhed i vækst og hverdag" skabe mere sundhed for borgerne og vækst gennem en fokuseret satsning på sundhed.

Visionen har tre overordnede pejlemærker: Vi vil have flere sunde borgere i Aabenraa Kommune med godt helbred og høj livskvalitet. Aabenraa skal være kendt som kommunen, hvor der træffes sunde valg, og som evner at skabe sunde sammenhænge og effekt af sundhedsindsatsen.

Sunde borgere

Borgerne, især vores børn og unge, skal have et godt liv med sundhed og trivsel.

Borgerne skal have flere leveår med godt helbred og høj livskvalitet.

Den sociale ulighed i sundhed skal mindskes.

Sundhed er mere end fravær af sygdom. Sundhed handler om at have det godt både fysisk, psykisk og socialt. Sundhed styrker det enkelte menneskes evne til at udnytte sit potentiale og øger mulighederne for at leve et godt og meningsfuldt liv med høj livskvalitet.

Sunde valg

Vi vil skabe tilbud og rammer, som giver borgerne mulighed for at træffe sunde valg og leve et sundt liv længst muligt uden hjælp fra andre.

Vi vil udfordre og motivere borgerne til at tage medansvar for egen og andres sundhed ved at træffe sunde valg.

Vi vil tænke sundhed ind i politikker og planer og i alle sammenhænge, hvor kommunen møder borgeren.

Sundhed og livsglade borgere styrker kommunens vækstpotentiale. Sundhed påvirker vores evne til at lære nyt, vores trivsel i hverdagen, og muligheden for at få en uddannelse og et job. Sundhed påvirker også vores arbejdsevne og overskud til

Vision:

Sundhed i vækst og hverdag

at indgå i sociale relationer og tage medansvar for hinanden. Sundhed styrker vores evne til at klare os længst muligt uden hjælp.

Det sunde valg skal bane vejen for, at vi hver især og sammen kan realisere vores drømme og potentiale i livet.

Samfundsudviklingen, herunder udviklingen af kommunens rolle i Det nære Sundhedsvæsen, stiller krav om nytænkning og løsning af nye opgaver i kommunen på tværs af serviceområder og i samspil med det øvrige sundhedsvæsen.

Når vi tænker nyt og indretter os på fremtiden, er vores afsæt, at vi vil have mere sundhed for pengene. Det handler først og fremmest om at sikre "sunde sammenhænge" og effekt for den enkelte borger.

Det fælles fokus på sundhed vil styrke vores muligheder for at tackle de kommunale udfordringer og løse vores kerneopgaver bedst muligt til gavn for borgerne.

Byrådet vil således i de kommende år satse på sundhed for den enkelte borger og fælles sundhed som en central drivkraft og forudsætning for kommunens udvikling.

Sunde sammenhænge

Vi vil sikre kvalitet og effektive sammenhængende forløb for den enkelte borger, patient og særligt udsatte grupper med behov for støtte, pleje eller behandling.

Vi vil skabe mere sundhed for pengene gennem målrettede og sammenhængende indsatser på tværs af kommunens serviceområder og i samspil med det øvrige sundhedsvæsen.

Sundhedsindsatser skal understøtte kommunens øvrige kerneopgaver med størst mulig effekt for den enkelte borger, områdets udvikling og den samlede økonomi.

Vi vil nytænke og tilpasse kommunens opgaveløsning og kapacitet til de ændringer, der finder sted i samfundet og i Sundhedsvæsenet.

Sundheds- politiske udfordringer

Den nationale Sundhedsprofil 2010, løbende registreringer af forbrug af sundhedsydelse og medicin samt analyser og forskning giver os en viden om borgernes sundhed og sygdom.

Aabenraa Kommune har udfordringer på sundhedsområdet i forhold til:

- den demografiske udvikling med flere ældre
- et mere komplekst sygdomsbillede hos den enkelte
- udviklingen i sundhedsvæsnet og
- krav om nulvækst i de offentlige udgifter

*21,2% af
borgerne
ryger dagligt.
70,5% vil
gerne holde
op med at ryge.*

Dertil kommer udfordringer i forhold til danskernes generelle livsstil med usund kost, for lidt fysisk aktivitet, rygning og et stort alkoholforbrug, borgere udenfor arbejdsmarkedet og borgernes generelle trivsel.

I Aabenraa Kommune vil vi imødegå disse udfordringer med en positiv tilgang. Vi tror på, at vi med et godt samarbejde, en prioritering i indsatserne, ved at tænke nyt og gennem effektiv opgaveløsning kan sikre borgerne en god service og behandling.

Med denne sundhedspolitik opstilles der forventninger til at borgerne selv er aktive for at bevare sundheden. Vi skal alle bidrage til at bevare sundheden på arbejde, i fritidslivet og i familien ved at tænke sundhed ind i hverdagen og blive bedre til at træffe sunde valg.

Sundheds- politikken temaer

For at nå sundhedspolitikken vision og omsætte den til praksis, præsenterer sundhedspolitikken fire strategiske temaer. De fire strategiske temaer rummer forskellige indsatsområder og målsætninger.

De strategiske temaer er udtryk for et valg af fokus, retning og en prioritering af kommunens sundhedsindsatser. Temaerne og indsatsområderne er valgt ud fra en samlet vurdering af de sundhedsmæssige udfordringer og kommunens rammevilkår.

Vision:
Sundhed i vækst og hverdag

Sunde valg
Sunde borgere
Sunde sammenhænge

Byrådet vil, som svar på de sundhedspolitiske udfordringer, arbejde med følgende fire strategiske temaer:

- Sund og aktiv hverdag
- Udsatte og syge borgere
- Nytænkning - nye opgaver og udfordringer
- Sundhed på tværs – en levende sundhedspolitik

I det følgende vil de fire strategiske temaer blive præsenteret med tilhørende indsatsområder.

Sund og aktiv hverdag

Det er Byrådets ambition, at Aabenraa Kommune fremstår som en attraktiv og udviklingsorienteret kommune i bevægelse. Vi vil være kendt som kommunen med det aktive medborgerskab med fokus på det sunde valg og fælles sundhed.

Fokus på ”sund og aktiv hverdag” skal omsætte denne vision til handling i kommunens institutioner og tilbud, i byerne og i de enkelte lokalområder i samspil med den omgivende natur.

Med sund og aktiv hverdag vil vi særligt sætte fokus på fysisk aktivitet og mulighederne for at få bevægelse i hverdagen, fordi fysisk aktivitet har en gavnlig virkning på sundheden.

Fysisk aktivitet giver bedre trivsel, indlæring og ydeevne og forebygger bl.a. overvægt, diabetes 2, hjerte-kar sygdomme og depressioner. Fysisk aktivitet medvirker til, at vores funktionsevne bevares og til at give borgerne gode oplevelser. Fysisk aktivitet skal derfor være en naturlig del af hverdagen for borgere i alle aldre. Bevægelse skal være en del af den daglige opgaveløsning overalt i kommunen.

Kommunens medarbejdere skal have fokus på at gøre det sunde valg til det nemme valg for borgeren. Byrådet vil derfor prioritere udvikling af rammer og tilbud, der motiverer til en sund livsstil og

understøtter de borgere, der ikke er i stand til at varetage deres egen sundhed.

Det sunde valg hviler grundlæggende på, at den enkelte tager ansvar for egen sundhed og medansvar for andres mulighed for at leve et sundt og godt liv. Byrådet vil derfor udfordre borgerne til at engagere sig i det sunde og aktive medborgerskab. Det vil vi, fordi vi tror, at alle mennesker ønsker at have et godt helbred og at kunne klare sig selv og leve et liv fri for sygdom og funktionsnedsættelse, og et liv uafhængig af hjælp fra andre eller fra kommunen længst muligt.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at voksne er fysisk aktive mindst 30 minutter om dagen og børn mindst 60 minutter.

Aabenraa Kommune vil løse opgaven ved at:

- facilitere og udfordre det sunde medborgerskab
- arbejde sundhedsfremmende og forebyggende i forhold til udfordringerne indenfor KRAM faktorerne
- tænke bevægelse ind i den daglige opgaveløsning
- skabe gode rammer for sundhed

Sund og aktiv hverdag

- Det sunde og aktive medborgerskab
- KRAM – sunde vaner og tilbud

Det sunde og aktive medborgerskab

Med det sunde og aktive medborgerskab forstår Aabenraa Kommune, at borgerne gennem en sund og aktiv livsstil tager ansvar for at styrke egen sundhed - og medansvar for at styrke sundheden for deres nære relationer, på arbejdspladsen og i fritidslivet.

Det er Byrådets ambition, at alle borgere, i den udstrækning de er i stand til det, tager aktivt del i løsningen af sundhedsopgaverne og i udviklingen af nye løsninger på sundhedsområdet. En del af dette arbejde skal ske i samarbejde med private organisationer, foreninger og frivillige. Dette arbejde kan bl.a. styrkes gennem udvikling af partnerskabsmodeller.

Aabenraa Kommune vil fokusere på det sunde og aktive medborgerskab ved at:

- motivere borgerne til en sund og aktiv livsstil og til at være gode rollemodeller for andre, særligt børn og unge
- formidle viden om sundhed, der gør det sunde valg til det lette og meningsfulde valg for den enkelte
- udfordre kommunens arbejdspladser til at tænke sundhedsfremmende aktiviteter ind i deres opgaveløsning

- understøtte frivillige og foreninger, som har et sundhedsfremmende fokus
- udvikle samarbejdet om sundhed gennem partnerskaber og samarbejdsaftaler med foreninger, frivillige og interesseorganisationer
- opfordre foreninger og frivillige til aktivt at arbejde med at fastholde børn og unge i idrætstilbud
- udfordre de voksne til at være med til at sætte grænser for de unges alkoholadfærd m.v.
- inddrage borgerne i udviklingen af sundhedstilbud i nærmiljøet for at skabe mere sundhed for pengene

KRAM – sunde vaner og tilbud

Aabenraa Kommune vil forebygge livsstilssygdomme ved at fokusere på KRAM-faktorerne kost, rygning, alkohol og motion, fordi vi ved, der er en sammenhæng mellem udviklingen af folkesygdomme og vores livsstil.

Aabenraa Kommune vil sikre og udvikle tilbud og rammer, der understøtter, at borgerne kan vælge en sund livsstil. Byrådet vil arbejde for, at borgerne i Aabenraa Kommune lever op til de nationale anbefalinger indenfor KRAM.

Sund og aktiv hverdag

- KRAM – sunde vaner og tilbud
- Rammer for sundhed

Aabenraa Kommune vil fokusere på udfordringerne indenfor KRAM ved at:

- støtte og formidle nationale anbefalinger og kampagner
- styrke skolernes sundhedsundervisning
- styrke børns sundhed og trivsel i vores institutioner
- fremme sunde alkoholvaner og forebygge, at unge starter et misbrug
- samarbejde med organisationer, foreninger og frivillige om udvikling af alternative idrætstilbud, der kan tiltrække nye grupper af børn og unge
- tilbyde rygestopkurser, misbrugsbehandling og vægtstoprådgivning
- understøtte kommunens ældre i at leve et sundt og aktivt liv gennem støtte til frivillige foreningers forebyggende indsatser og aktiviteter i nærmiljøet
- sikre tilgængelighed og særlige sundhedstilbud for kommunens handicappede borgere
- uddanne sundhedsambassadører i kommunen, private virksomheder og foreninger
- sikre sundhedsfremme og forebyggende indsatser og tilbud i de enkelte lokalområder

Rammer for sundhed

Aabenraa Kommune vil være kendt for at være ambitiøs, når det gælder etableringen af gode rammer for borgernes sundhed. Gode og attraktive rammer for sundhed er en hjørnesten i realiseringen af visionen om sundhed i vækst og hverdag.

Gode fysiske rammer er medvirkende til at fremme borgernes sundhed og funktionsevne. De gode og indbydende rammer skal medvirke til, at borgerne benytter de muligheder, der er overalt i Aabenraa Kommune. Naturen skal inddrages som aktiverende medspiller i opgaven med at skabe mere sundhed.

Byrådet vil samtidig gennem politikker og planer, styring og regulering udvikle sundhedsmæssige rammer, der påvirker borgernes adfærd. Det sunde valg skal være det naturlige og lettest tilgængelige valg.

Aabenraa Kommune vil skabe gode rammer ved at:

- indtænke sundhed i alle kommunens politikker og planer på serviceområderne og i den fysiske planlægning
- sikre og etablere gode idræts- og fritidsfaciliteter, der appellerer til udfoldelse og fælles oplevelser

Sund og aktiv hverdag

- Rammer for sundhed
- Bevægelse i opgaveløsningen

- fokusere på indsatsen for et godt miljø i vores omgivelser og på vores institutioner
- etablere flere gå-, cykel- og løbevenlige stier og ruter tæt på skoler og boligområder
- indrette indbydende udendørsmiljøer, der fremmer bevægelse, trivsel og samvær på vores skoler og institutioner og i byrummet
- informere om idrætstilbud, aktivitetsmuligheder og arrangementer på kommunens hjemmeside og i pressen
- afprøve nye styrings- og reguleringsmuligheder indenfor afgrænsede områder

Bevægelse i opgaveløsningen

Aabenraa Kommune vil øge borgernes muligheder for bevægelse og motion. Derfor skal den daglige kontakt med borgerne benyttes til at få bevægelse ind i opgaveløsningen.

I daginstitutioner og skoler og på vores institutioner for ældre, handicappede og psykisk syge skal bevægelse være en del af hverdagens aktiviteter, fordi det både gavner sundheden, trivslen og evnen til at lære nyt. For voksne og i ældreplejen skal bevægelse være en del af hverdagens aktiviteter, fordi det er med til at vedligeholde borgernes funktionsevne og skabe glæde og livskvalitet i hverdagen.

Det er Byrådets ambition, at bevægelse og motion for alle skal være et samlingspunkt på tværs af by og land. Aabenraa Kommune skal være kendt for vores tradition for motionsløb og andre arrangementer, hvor landskab og natur danner rammen om fælles oplevelser.

Aabenraa Kommune vil fokusere på bevægelse ved at:

- kommunens fagområder og institutioner opstiller klare mål for bevægelse, der sikrer, at fysisk aktivitet bliver en naturlig og integreret del af hverdagen
- sikre, at alle børn, unge og voksne brugere af kommunens institutioner får mindst 60/30 minutters bevægelse/motion som led i de daglige aktiviteter
- opfordre til bevægelse/motion på arbejdspladsen
- motivere borgerne til at benytte naturen til at være fysisk aktive
- profilere kommunen gennem støtte til større motionsløb og –arrangementer på tværs af land og by

Udsatte og syge borgere

Aabenraa Kommune vil gøre en særlig indsats for vores udsatte og syge borgere. Vi skal forebygge sygdom og indlæggelse på sygehuset. Vi skal støtte og hjælpe, så den syge bliver hurtigt rask igen efter endt behandling, eller bliver i stand til at leve et godt liv med sin sygdom. Vi skal gøre en særlig tidlig indsats for den udsatte borger eller familie, der ikke er i stand til at tage vare på egen sundhed.

Vi har som kommune og ansvarlige medborgere pligt til at støtte og hjælpe. Borgeren har ret til hjælp og behandling – og borgere i Aabenraa Kommune skal også have adgang til professionel forebyggelse og rehabilitering.

Længerevarende og behandlingskrævende sygdom eller dårlig mental sundhed påvirker menneskers livskvalitet og energi til at engagere sig i en aktiv hverdag på jobbet, i fritiden og i familien.

Vi ved samtidig, at der er stor forskel på borgernes sundhed, og at en del borgere af forskellige årsager ikke er i stand til at tage vare på egen sundhed. Denne ulighed i sundhed ønsker Byrådet at minimere.

Borgere udenfor arbejdsmarkedet eller unge, som dropper ud af uddannelsessystemet, har en øget risiko for at havne i gruppen af udsatte borgere.

Det samme gælder nogle af de kronisk syge og ældre borgere, som har massivt behov for pleje og behandling. Borgere med psykiatriske sygdomme har ofte svært ved at tage imod tilbud fra det etablerede system. En del af disse borgere har udover deres sygdom også sociale- og misbrugsproblemer at slås med.

Det skønnes, at mere end hver tredje voksne i Danmark lever med en langvarig sygdom

Sundhedsmæssigt udsatte borgere har en dårligere livskvalitet, en mere risikobetonet sundhedsadfærd og et dårligere helbred og har oftere brug for sundhedsvæsnets og hjælp fra kommunen end den øvrige befolkning.

Aabenraa Kommune vil gøre en særlig indsats for vores udsatte og syge medborgere. Vi har brug for, at flest mulige borgere længst muligt kan være aktive på arbejdsmarkedet. Der er brug for alle kræfter for at skabe dynamik og udvikling.

Udsatte og syge borgere

- Kronisk syge borgere

Det er Byrådets ambition at møde den udsatte eller syge borger og familie med et tilbud om tidlig indsats, støtte og rehabilitering, så borgeren hurtigt bliver rask eller i stand til at mestre eget liv med mindst mulig hjælp fra kommunen og sundhedsvæsenet.

Borgere i Aabenraa Kommune med mere omfattende behov for hjælp skal mødes af kompetente medarbejdere og tilbud om støtte, genoptræning, pleje og behandling af høj kvalitet.

Der skal gøres en særlig indsats for at skabe helhed og sammenhæng i indsatsen for den udsatte borger og familie.

Aabenraa Kommune vil sætte fokus på udsatte og syge borgere ved at:

- sikre kvalitet og sammenhæng i indsatsen for de kronisk syge
- sikre kvalitet i støtten til ældre medicinske patienter
- fokusere særligt på borgere udenfor arbejdsmarkedet
- fokusere særligt på tilbud til sundhedsmæssigt udsatte borgere

Kronisk syge borgere

Der er behov for en forstærket indsats overfor det stigende antal borgere med kronisk sygdom med vægt på rehabilitering og mestring af et liv med en kronisk lidelse.

Borgere med kroniske sygdomme har behov for flere forskellige indsatser for at lære at leve med deres sygdom. Det stiller krav til koordinering af en tværfaglig indsats.

Aabenraa Kommune har en forventning om, at den enkelte borger, så vidt det er muligt, samarbejder om at bevare sin funktionsevne længst muligt. Der skal samtidig samarbejdes målrettet med de praktiserende læger og sygehusvæsenet om at skabe størst mulig effekt af kronikerindsatsen.

80% af udgifterne til sundhedsvæsenet bruges på de kronisk syge

Udsatte og syge borgere

- Kronisk syge borgere
- Ældre medicinske patienter

Aabenraa Kommune vil fokusere på kronisk syge borgere ved at:

- styrke kronisk syge borgeres handlekompetencer og mestringsevne gennem tilbud om patientuddannelser
- sikre sammenhængende og effektive borger-/patientforløb på tværs af den kommunale organisation og i samarbejde med de praktiserende læger, sygehuse og patientforeninger m.fl.
- skabe differentierede, tværfaglige tilbud til kronisk syge, der har behov for en ekstra indsats
- forebygge udviklingen af kroniske sygdomme gennem folkesundhedsindsatser, der understøtter den sunde og aktive hverdag
- dokumentere den brugeroplevede og sundhedsmæssige effekt af kronikerindsatserne på kort og lang sigt

Ældre medicinske patienter

Med prioritering af Aabenraa Kommunes indsats for den ældre medicinske patient, ønsker vi at imødekomme udviklingen med flere ældre borgere, som har behov for kontakt til Det nære sundhedsvæsen og sygehuset.

Aabenraa Kommune vil samarbejde aktivt med den enkelte borger om at bevare evnen til at klare sig selv

længst muligt og være aktiv i eget liv. Samtidig skal borgerne opleve, at kommunen støtter dem, som ikke længere er i stand til at tage vare på sig selv som følge af sygdom eller alderdomssvækkelse.

Antallet af borgere over 65 år vil frem til 2025 stige med 40%

Aabenraa Kommune vil fokusere på den ældre medicinske patient ved at:

- tilbyde tværfaglig og målrettet forebyggelse af sygdom og indlæggelse med en hverdagsrehabilitering, der understøtter borgerens egenomsorgsevne
- tilbyde målrettet træning og pleje, hjælpemidler, kostvejledning m.v. til borgere med særlige behov
- tilbyde en særlig indsats til borgere med demens
- udvikle nye metoder til at styrke og bevare borgerens ressourcer længst muligt

Udsatte og syge borgere

- Borgere udenfor arbejdsmarkedet
- Sundhedsmæssigt udsatte borgere

Borgere udenfor arbejdsmarkedet

Aabenraa Kommune ser sundhedsområdet og beskæftigelsesområdet som tæt forbundne. Byrådet ønsker at fokusere på de muligheder, der ligger i et styrket samarbejde mellem de to områder for at styrke borgernes sundhed og kommunens vækst-potentiale.

Sundhed kan være en del af løsningen på de problemer, der er for borgere udenfor arbejdsmarkedet. Borgere udenfor arbejdsmarkedet er en blanded gruppe. For nogle borgere er dårlig sundhed en barriere for at komme tilbage på arbejdsmarkedet. Styrkelse af den enkeltes sundhed er en medvirkende faktor til, at borgeren genfinder et fodfæste på arbejdsmarkedet. Derfor skal sundhed placeres centralt i beskæftigelsesindsatsen.

Aabenraa Kommune vil fokusere på borgere udenfor arbejdsmarkedet ved at:

- tænke sundhed og bevægelse ind som en integreret del af den aktiverende indsats overfor kontanthjælpsmodtagere og borgere med risiko for førtidspension
- tilbyde tidlig indsats, sundhedsmæssig udredning, og sammenhængende rehabiliteringsforløb, til borgere på sygedagpenge m.h.p. hurtigst mulig raskmelding og tilbagevenden til arbejdsmarkedet

- understøtte og profilere den sunde og aktive hverdag som en del af den virksomhedsrettede dialog og forebyggende indsats
- udvikle særlige beskæftigelsestilbud til borgere med komplekse problemer og sygdomme, med særlig fokus på borgere med psykiske- og misbrugsrelaterede problemer

Ca. 1.100 borgere modtager kontanthjælp.

Ca. 900 borgere modtager sygedagpenge, heraf har knap halvdelen en psykisk eller en psykosomatisk lidelse.

Ca. 400 borgere er ledige flexjobbere, heraf har halvdelen en psykisk eller psykosomatisk lidelse.

Sundhedsmæssigt udsatte borgere

Udsatte borgere har ofte svært ved at benytte de eksisterende tilbud på sundhedsområdet. Derfor vil vi tilvejebringe indsatser der går på tværs, for at motivere udsatte borgere til at udnytte de sundhedstilbud, der er nødvendige for dem.

Udsatte og syge borgere

- Sundhedsmæssigt udsatte borgere

Byrådet vil have særligt fokus på de udsatte børn og unge og den udsatte familie, fordi deres problemer kan hæmme deres muligheder for at få en god start i livet, en god skolegang, og senere en uddannelse og et job. Også psykisk syge er ofte sundhedsmæssigt udsatte.

Aabenraa Kommune vil styrke og udvikle samarbejde på tværs af forvaltninger, med de praktiserende læger, Region Syddanmark inkl. psykiatrien og med foreninger og frivillige om at øge sundheden blandt de borgere, som er særligt udsatte.

Aabenraa Kommune vil fokusere på sundhedsmæssigt udsatte borgere ved at:

- tilbyde en helhedsorienteret tidlig indsats der blandt andet omfatter sundhedsmæssige, sociale og pædagogiske tiltag overfor udsatte børn i resourcesvage familier
- forstærke den tværfaglige og sammenhængende indsats overfor udsatte og sårbare unge, som har en sundhedsmæssig risikoadfærd og risiko for at droppe ud af uddannelse og arbejdsmarked
- tilbyde særlige indsatser til udsatte gravide
- tilbyde forebyggende indsatser over for sårbare og udsatte voksne med særligt fokus på rygning, overvægt og alkoholindtag

- tilbyde rehabilitering til udsatte og ressourcetsvage borgere der risikerer at få begrænsninger i deres funktionsevne
- udvikle særlige sundhedsfremmende og forebyggende tiltag til borgere i komplekse livssituationer med særligt fokus på psykisk syge og borgere med misbrug (dobbeltdiagnoser)
- udvikle nye metoder i samspil med frivillige, foreninger, uddannelsesinstitutioner, patientforeninger m.fl. til at styrke udsatte gruppers sundhed og skabe øget lighed i sundhed
- bidrage til at fjerne barrierer, der hindrer udsattes brug af sundhedsvæsenet

Misbrugscenter Aabenraa har ca. 150 borgere i behandling for alkoholmisbrug og 140 i behandling for stofmisbrug, mens ca. 5.500 borgere har tegn på alkoholafhængighed.

Psykisk sårbare borgere har ofte et misbrug af rusmidler. Kommunen har kendskab til ca. 50 psykisk sårbare borgere, som har rusmiddelproblemer. Antallet er formentligt væsentligt højere.

Nytænkning – nye opgaver & udfordringer

Det danske sundhedsvæsen er i hastig forandring. Aabenraa Kommune bliver med etablering af det nye Akutsygehus centralt placeret i denne udvikling. Sundhedsområdet bliver således et afgørende omdrejningspunkt for vækst og udvikling i kommunen, men vil også rumme betydelige udfordringer for kommunen med de givne økonomiske rammevilkår.

Sygehusene vil i de kommende år centralisere opgaverne i større specialiserede akutenheder, og mindre komplicerede behandlinger vil i stigende grad blive udført ambulantly og borgernært, bl.a. i eget hjem. Samtidig sker der en rivende udvikling indenfor telemedicin og nye behandlingsmetoder. Stigningen i antal diagnoser og antal borgere med livsstilssygdomme medfører samtidig et mere komplekst sygdomsbillede. Ældre medicinske borgere og kronikere er ofte karakteriseret ved flere sygdomme på én gang.

Udviklingen i sundhedsvæsenet stiller krav til kommunen om løsning af flere, nye og komplekse opgaver og udvikling af nye kompetencer og metoder. Ligeledes stilles krav om kvalitetsudvikling, dokumentation af effekt, og udvikling af nye omkostningseffektive sundhedsløsninger som velfærdsteknologi m.v.

Det er Byrådets ambition at matche de nye opgaver og udfordringer gennem en strategisk satsning på nytænkning og udvikling af kommunens kapacitet og rolle i det Nære Sundhedsvæsen. Sundhedsindsatsen skal være en drivende kraft i den overordnede og tværgående udvikling af alle kommunens opgaver og tilbud til borgerne.

Arbejdet med nye opgaver og udfordringer indgår i visionen om sunde sammenhænge, der skal sikre kvalitet og effektive sammenhængende forløb for borgeren.

Nytænkningen skal koncentreres om inddragelse af borgeren i udviklingen og varetagelsen af sundhedsopgaverne.

Fokus skal rettes mod at skabe mere sundhed for pengene gennem målrettede og sammenhængende indsatser på tværs af kommunens serviceområder og i samspil med det øvrige Sundhedsvæsen.

Aabenraa Kommune vil løse opgaven gennem:

- borgerinddragelse og brugerreven udvikling
- kapacitets- og metodeudvikling
- kvalitets- og kompetenceudvikling af medarbejderne
- nytænkning og anvendelse af ny teknologi

Nytænkning – nye opgaver & udfordringer

- Borgerinddragelse og brugerdreven udvikling

90% af borgernes sundhedskontakter sker i Det Nære Sundhedsvæsen.
10% af sundhedsydelse leveres af sygehusene.

Borgerinddragelse og brugerdreven udvikling

Den dynamiske udvikling og det stigende udgiftspres på sundhedsområdet kræver fokus på nye former for inddragelse af borgerne i styrkelse af egen sundhed og sygdomsforebyggelse.

Det er Byrådets ambition, at borgerne skal inddrages systematisk i kommunens kvalitetsudvikling og spille en mere aktiv rolle i varetagelsen af sundhedsopgaver.

Borgerne skal opleve en høj grad af sammenhæng og kvalitet i opgaveløsningen indenfor sundhedsområdet. Den brugeroplevede kvalitet i

mødet med medarbejderen skal spille en central rolle i kvalitetsudvikling og nytænkning af opgaveløsningen.

Nytænkning af opgaveløsningen skal udfoldes i et tæt samspil mellem kommunens medarbejder og brugerne af kommunens tilbud og institutioner. Fokus skal særligt rettes mod udvikling af nye metoder og løsninger, der understøtter borgerens handlekompeterencer og evne til selvtræning og egenbehandling i eget hjem.

Aabenraa Kommune vil fremme borgerinddragelse og brugerdreven udvikling på sundhedsområdet ved at:

- udvikle nye former for borgerinddragelse i sundhedsområdet – f.eks. digitalt, netværksbaseret, gennem brug af borgerpanel mv.
- gennemføre brugerundersøgelser af kvalitet og handle på resultaterne i udviklingen af kvalitet og opgaveløsning
- inddrage frivillige foreninger m.fl. i den aktive- og støtte og styrkelse af borgerens egenomsorg
- synliggøre og informere om kommunens sundhedstilbud og udviklingsprojekter, bl.a. i lokale aviser og på kommunens hjemmeside

Nytænkning – nye opgaver & udfordringer

- Kapacitets- og metodeudvikling

Kapacitets- og metodeudvikling

Aabenraa Kommune skal til stadighed sikre, at den eksisterende kapacitet kan matche de ændrede opgaver og det stigende antal borgere med behov for træning, pleje og behandling.

Kapacitets- og metodeudviklingen skal fokusere på at understøtte, at borgere i alle aldre er i stand til at mestre eget liv og egen sundhed, og forbliver selvhjulpne længst muligt.

Der skal både på sundhedsområdet og på tværs af øvrige serviceområder sættes fokus på at afprøve og understøtte borgerens egenomsorgsevne og størst mulige uafhængighed af kompenserende kommunale ydelser.

Der skal på sundhedsområdet sættes særligt fokus på kapacitets- og metodeudvikling, der understøtter en styrkelse af den tværfaglige, koordinerende og sammenhængende rehabiliteringsindsats.

Sundhedsindsatser skal indtænkes i andre områder, f.eks. arbejdsmarkedsområdet og uddannelsesområdet, så borgeren efter endt sygdomsforløb kan genoptage sit hidtidige liv og arbejde, eller er mindst mulig begrænset af sygdom.

Aabenraa Kommune vil arbejde med kapacitets- og metodeudvikling ved at:

- styrke hjemmesygeplejen med etablering af sygeplejeklinikker og udvikling af nye kompetencer
- videreudvikle kommunens sundhedscenter og tilbud om patientuddannelse for kronikere
- styrke den tværfaglige og sammenhængende rehabilitering med udvikling af tværfaglige rehabiliterende teams og etablering af et døgnrehabiliteringscenter
- styrke kommunens tilbud om forebyggende træning og aktiverende støtte med fokus på borgerens mestringsevne og egenomsorg
- styrke kommunens samlede kapacitet til at levere træning og genoptræning som led i tilbagemødet til arbejdsmarkedet efter endt sygdomsforløb
- udvikle sammenhængende indsatser mellem sundheds-, arbejdsmarkeds-, social-, skole- og uddannelsesområdet
- fokusere på tværfaglige metoder og innovative muligheder for at udvikle opgaveløsningen på tværs af serviceområder

Nytænkning – nye opgaver & udfordringer

- Kvalitets- og kompetenceudvikling

Kvalitets- og kompetenceudvikling

Kommunens kvalitets- og kompetenceudvikling i forhold til leveringen af sundhedsrelaterede ydelser og indsatser skal sikre, at kommunen kan handle proaktivt på nye opgaver, den stigende kompleksitet i sygdomsbilledet og fremtidige krav til behandling, pleje og rehabilitering mv.

Der skal være fokus på balancen mellem specialiserede og generelle kompetencer i forhold til at sikre helhed og sammenhængende borgerforløb.

Medarbejderne skal have styrket deres faglige kompetencer for at kunne varetage de opgaver, der flyttes fra sygehus til kommune.

Kompetenceudvikling på tværs af kommunens organisation skal sikre, at medarbejderne generelt har viden, færdigheder og holdninger, der understøtter den sundhedsfremmende, støttende og aktiverende tilgang i forhold til styrkelse af borgernes sundhed, handlekompetence og egenomsorgsevne.

Der skal arbejdes helhedsorienteret og systematisk med kvalitetssikring og kvalitetsudvikling med fokus på udvikling af bedste praksis og opbygning af veldokumenteret viden om indhold og effekt af kommunens sundhedsindsatser.

Dokumentation af effekt og videndeling skal understøtte udviklingen af effektive sammenhængende borger/patientforløb på tværs af organisationen.

Aabenraa Kommune vil arbejde med kvalitets- og kompetenceudvikling ved at:

- arbejde strategisk og systematisk med kompetenceudvikling i forhold til de fremtidige krav til kvalitet og udvikling af opgaveløsningen
- etablere kompetencenetværk og målrettede uddannelses tilbud med fokus på den tværfaglige og rehabiliterende tilgang og anvendelse af ny teknologi på tværs af organisationen
- sikre udvikling af de nødvendige specialistkompetencer i organisationen
- tage initiativ til at sikre videndeling og udvikling af en stærkere dokumentation for effekten af de indsatser, der leveres på sundhedsområdet og på tværs af serviceområder
- tage initiativ til samarbejde med forsknings- og uddannelsesinstitutioner og andre aktører omkring kvalitets- og kompetenceudvikling og dokumentation af effekt

Nytænkning – nye opgaver & udfordringer

- Nytænkning og anvendelse af ny teknologi

Nytænkning og anvendelse af ny teknologi

Udviklingen af sundhedsvæsenet, med nye telemedicinske løsninger og behandlingsmetoder, den demografiske udvikling og kommunernes økonomiske vilkår kalder på et markant behov for at gå nye veje for at skabe mere sundhed og livskvalitet for borgerne. Byrådet vil derfor satse på udvikling, afprøvning og anvendelse af nye digitale sundhedsydelse og velfærdsteknologiske løsninger.

Fokus på nye teknologier skal understøtte udvikling og effektivisering af kommunens sundhedsrelaterede opgaveløsning med vægt på størst mulig effekt i forhold til borgeren.

Introduktion af nye teknologier skal medvirke til at sikre, at kommunen fortsat kan levere pleje og behandling af høj kvalitet. Der skal fokuseres på nye teknologier, der kan fremme udviklingen af nye arbejdsgange og hjælpemidler, som kan understøtte borgerens egenomsorgsevne, tryghed og egenbehandling. Udviklingen og ibrugtagningen af nye teknologier skal ske i samspil med brugere, medarbejdere, virksomheder, Region Syddanmark, andre kommuner og relevante vidensaktører.

Det er Byrådets ambition, at den velfærdsteknologiske satsning på sundhed og omsorgsområdet udbredes til andre serviceområder.

Arbejdet med digitale og velfærdsteknologiske sundhedsløsninger indgår samtidig som et prioriteret indsatsområde i kommunens vækststrategi for udvikling af samarbejdet med lokale, regionale og globale virksomheder.

Aabenraa Kommune vil arbejde med nytænkning og ny teknologi ved at:

- udvikle, afprøve og implementere nye teknologiske løsninger med fokus på omkostningseffektivitet og høj bruger- og medarbejdertilfredshed
- afprøve og implementere telemedicinske løsninger i samarbejde med Region Syddanmark og Sygehus Sønderjylland med vægt på borgerens egenbehandling
- samarbejde med forskningsinstitutioner og private virksomheder om udvikling af digitale og velfærdsteknologiske sundhedsløsninger, der understøtter borgerens mestringsevne, egenomsorg og egenbehandling
- samarbejde med andre kommuner omkring nye teknologiske løsninger og udvikling af den organisatoriske parathed, bl.a. gennem videnudveksling, kompetenceudvikling og fælles projekter
- tænke nyt i arbejdet med at skabe mere sundhed og livskvalitet for borgerne

Sundhed på tværs

Sundhedspolitikken ambitioner for borgerens sundhed og udvikling af kommunen i vækst og bevægelse forudsætter, at vi "løfter i flok" for at realisere de fælles mål.

At sikre sunde rammer, muligheder for at have en sund livsstil og levering af målrettede sundhedstilbud kræver nye initiativer og nytænkning fra alle forvaltninger i Aabenraa Kommune.

Det er Byrådets ambition, at sundhed tænkes ind i alle situationer, hvor kommunens medarbejdere møder borgeren. Sundhed skal være en integreret del af opgaveløsningen på alle fag- og forvaltningsområder.

Udfordringerne på sundhedsområdet og den fælles vision kræver samtidig et tæt og forpligtende samarbejde på tværs af kommunes organisation og tværsektorielt mellem kommune, praktiserende læger og sygehuse m.fl.

Sundhed på tværs skal have næring og gro gennem løbende dialog og et dynamisk samarbejde med andre sundhedsaktører, eksperter og praktiskere, frivillige, foreninger og virksomheder i lokalsamfundet.

Vores ambitioner om en kommune i vækst og bevægelse rækker videre, og kræver derfor også udsyn og samarbejde omkring ny viden og nye løsninger regionalt, nationalt og globalt.

Byrådet vil prioritere det brede og tværgående samarbejde, fordi vi tror på, at vi herigennem kan mobilisere flere ressourcer og frigøre et potentiale til at fremme sundhed og vækst. Mere sundhed og fremdrift i realiseringen af Sundhedspolitikken mål og indsatser kræver, at vi politisk og på tværs af organisationen sikrer, at sundhedspolitikken får liv.

En levende sundhedspolitik kræver prioritering, omsætning af mål til handling, og opfølgning på, om vi når vores mål og opnår den ønskede nytteværdi og effekt for borgeren.

Aabenraa Kommune
vil fremme sundhed på tværs ved at:

- arbejde med sundhed som en integreret del af løsningen i kommunale kerneopgaver
- fokusere på dialog og tværgående samarbejde om sundhed
- sikre en levende sundhedspolitik fra mål til handling

Sundhed på tværs

- Sundhed som en integreret del af løsningen i kommunale kerneopgaver

Sundhed som en integreret del af løsningen i kommunale kerneopgaver

Borgernes sundhedstilstand har stor betydning for efterspørgslen efter kommunale tilbud og ydelser fra det øvrige sundhedsvæsen.

Vi ved, at sundhedsfremmende aktiviteter har en positiv effekt på løsningen af en række kommunale kerneopgaver.

Fysisk aktivitet og sund kost fremmer f.eks. en bedre indlæring hos børn og unge, modvirker overvægt i alle aldersgrupper og styrker de ældres evne til at klare sig selv længst muligt i eget hjem. Sundhed styrker borgerens ressourcer og gå-på-mod i forhold til at leve med en kronisk lidelse, eller ønsket om at fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Betydningen for den enkelte borger, og potentialet for kommunens opgaveløsning og samlede økonomi skal vi forfølge ved at arbejde bevidst og målrettet med at skabe sunde sammenhænge i alt, hvad vi gør.

Byrådet ønsker derfor, at alle medarbejdere i deres møde med borgere og brugere skal sikre, at sundhed tænkes ind som en integreret del af opgaveløsningen og praksis i mødet med borgeren.

Udviklingen af gode og attraktive rammer for sundhed kommer ikke af sig selv.

Byrådet vil derfor gennem de enkelte fagudvalg sikre, at sundhed integreres i kommunens politikker, i den faglige og fysiske planlægning og i metodeudvikling.

Aabenraa Kommune vil arbejde med sundhed som en del af løsningen i kommunale kerneopgaver ved at:

- integrere sundhed i de faglige mål og rammer på alle kommunens institutioner
- understøtte integrationen af sundhed i opgaveløsningen og den faglige praksis gennem fokus på den brugeroplevede kvalitet og dokumentation af effekten på det pågældende kerneområde
- sikre, at sundhed får en central placering i udviklingen af kvalitets- og forbedringskulturen på de enkelte fag- og serviceområder
- kommunikere og profilere sundhed som en integreret del af kommunens tilbud og opgaveløsning på tværs
- udvikle tilbud og rammer, som fremmer udnyttelsen af de potentialer, der er indenfor de enkelte fagområder, og som kan frigøres gennem øget samarbejde mellem forvaltningerne

Sundhed på tværs

- Dialog og tværgående samarbejde

Dialog og tværgående samarbejde

Der er mange aktører, som arbejder med at styrke sundheden eller behandle sygdom i Aabenraa Kommune. Der skal samarbejdes for at skabe sammenhæng i sundhedsarbejdet og for at udnytte de potentialer, der er for at skabe mere sundhed.

Samarbejdet på tværs af kommunens forvaltningsområder tager naturligt afsæt i vores ledelses- og personalepolitiske værdier om dialog og samarbejde, og vores grundantagelser om borgerens ønske om det gode liv fri for sygdom og uafhængig af hjælp fra andre.

Gennem et konstruktivt samarbejde forventer vi, at vi i fællesskab kan opdyrke nye områder, som kan medvirke til at styrke sundheden og udnytte de potentialer, der ligger gemt. Et godt samarbejde er samtidig afgørende for levering af kvalitet og sammenhæng i vores tilbud og ydelser til borgeren.

Der er brug for at udvikle og optimere det tværsektorielle samarbejde, så opgaverne løses på det lavest effektive omkostningsniveau og så borger-nært som muligt.

Udviklingen af nære og forpligtende samarbejdsrelationer med det øvrige sundhedsvæsen, andre kommuner og andre sundhedsaktører skal understøtte,

at borgerne oplever kvalitet og sammenhæng i sundhedsindsatserne uanset om indsatsen foregår i kommunen, hos den praktiserende læge eller på et sygehus.

Samarbejdet skal også medvirke til at sikre, at opgaverne løses optimalt både i forhold til den ønskede effekt og i forhold til de givne økonomiske rammer. Vi skal samtidig dyrke og udnytte de muligheder, der ligger i deltagelse i relevante faglige og innovative netværk og udviklingsprojekter, og et styrket samarbejde med forskere og videnstunge aktører på sundhedsområdet.

Aabenraa Kommune vil styrke dialog og samarbejde på tværs ved at:

- kommunens sundhedsfaglige enheder bruges som faglig ressource for øvrige forvaltninger og interessenter, der arbejder med sundhedsfremme og forebyggelse
- samarbejde på tværs omkring nytænkning og uudnyttede potentialer i forbindelse med integrering af sundhed i kommunens øvrige kerneopgaver
- udvikle samarbejdet mellem kommunen og Region Syddanmark / Sygehus Sønderjylland med udgangspunkt i Sundhedsaftalen og visionen "Fælles sundhed"

Sundhed på tværs

- Dialog og tværgående samarbejde
- En levende sundhedspolitik

- gennemføre udviklingsprojekter med de praktiserende læger, der understøtter udviklingen af den borgernære sundhedsindsats' samarbejde med forsknings- og uddannelsesinstitutioner, i vidensnetværk om projekter, der kan skabe ny viden og nye metoder
- samarbejde med patientforeninger og private sundhedsaktører omkring sammenhængende borgerforløb med størst mulig langtidseffekt
- brande Aabenraa Kommune som den sunde kommune i vækst og bevægelse og som attraktiv samarbejdspartner for udvikling af nye sundhedsløsninger, ny teknologi mv.

En levende sundhedspolitik

En levende sundhedspolitik er en politik, som får tillagt liv af de mennesker, som bruger den, og gennem de resultater som vi når i fællesskab.

Politikken skal gennemføres af borgerne, de mange sundhedsaktører i lokalsamfundet og kommunens medarbejdere.

Det er ambitionen, at sundhedspolitikken skal motivere borgerne og give dem lyst til at leve sundt og træffe sunde valg. Sundhedspolitikken udtrykker en klar forventning til borgerne om at tage medansvar gennem et aktivt medborgerskab.

De frivillige og professionelle sundhedsaktører og samarbejdspartnere kan med sundhedspolitikken få kendskab til hvilke politiske målsætninger og fokusområder, Byrådet har valgt at prioritere.

Sundhedspolitikken indeholder en klar forventning til vores omgivelser om et ligeværdigt og konstruktivt samarbejde som forudsætning for, at de planlagte aktiviteter skaber de ønskede resultater.

Kommunens medarbejdere har en særlig forpligtelse til at medvirke til at gennemføre kommunens sundhedspolitik. Det betyder, at mødet med borgerne og brugerne af kommunens tilbud skal benyttes til at få sundhed ind i opgaveløsningen og relationen. Medarbejderne har endvidere et medansvar for at indtænke sundhed som en central del af kommunen som en attraktiv arbejdsplads.

Endelig har Byrådet, og dermed de politiske fagudvalg i Aabenraa Kommune, med godkendelse af Sundhedspolitikken påtaget sig det politiske ansvar for at gennemføre sundhedspolitikken.

Sundhed skal være en central drivkraft og ressource i kommunens vækststrategi og med til at sikre en sund økonomi.

Sundhed på tværs

- En levende sundhedspolitik

Gennemførelse af de ønskede sundhedsaktiviteter og forandringer i sundhedsvæsenet vil ændre vores viden, muligheder og syn på fremtiden.

For at sikre at sundhedspolitikens målsætninger bliver til handlinger skal sundhedspolitikken omsættes i en kommunal sundhedsplan.

Sundhedsplanen beskriver sundhedsindsatserne i de forskellige politiske fagudvalg, der med konkrete beslutninger optages i kommunens årlige budget.

Sundhedsplanen beskriver, hvilke sundhedsaktiviteter der skal gennemføres, hvem der er aktør og hvem der har ansvar for opgaven. Sundhedsplanen beskriver også den forventede nytteværdi eller effekt samt opfølgning og evaluering.

Byrådet vil sikre en levende sundhedspolitik ved at:

- omsætte sundhedspolitikens målsætninger og fokusområder i konkrete mål og indsatser, der samles i kommunens sundhedsplan og udmøntes gennem kommunens aftalestyring m.v.
- sikre prioritering af sundhedsplanens mål og indsatser i forbindelse med den årlige budgetproces
- sikre årlig opfølgning på, om mål og indsatser gennemføres og opnår den forventede brugeroplevede, sundhedsmæssige og sundhedsøkonomiske effekt
- analysere behov og effekten af vores sundhedsindsatser for at kunne iværksætte nye mål og tiltag, eller stoppe aktiviteter, der ikke giver den ønskede effekt

Sundhed i vækst og hverdag

Sunde borgere • Sunde valg • Sunde sammenhænge